

Érdi Szakképzési Centrum Százhalombattai Széchenyi István Technikum és Gimnázium

“Királyok és fejedelmek útján Erdélyben”

Utazás időpontja: 2022.04.10-14 (5 nap, 4 éj)
Pályázati azonosítók: HAT-20-03-0323, HAT-20-03-0324

Diákok: 10.B, 10.D, 11.A osztályok tanulói

Kísérő tanárok: Józsa Brigitta, Ruzsinszkiné Hupka Andrea, Tóth Györgyi, Döbröczönyi Szintia és Ridzi Gizella

2022. április 10-14.-e között iskolánkból 100 fő tanuló vehetett részt egy erdélyi körutazáson a „Határtalanul” program keretében. Utazásunk célja az volt, hogy csupa olyan helyszínt keressünk fel, amelyek valamilyen módon fontos szerepet játszottak uralkodóink életében, kapcsolatot teremtsünk az érintett tájegységek magyarságával és erősítsük egymásban az együvé tartozás érzését.

Előkészítő órák bemutatása

Magyarság Háza rendhagyó történelemóra:

2020. október 8-án a Magyarság Háza előadói ellátogattak iskolánkba. „Az I. világháború és Trianon” című interaktív, rendhagyó történelemórán vettek részt a diákok és a kísérő pedagógusok.

Projektfeladat az utazás és a témanap előkészítéshez

A diákok felkészítését projektfeladattal értük el. A projektben a 10.A, 9.D és 9.B osztályok vettek részt a 2020-2021-es tanévben, hisz ebben az évben készültünk az útra, ami sajnos a pandémia miatt csak most, 2022-ben valósulhatott meg.

A projektben három pedagógus vett részt: Tóth Györgyi, Németh Nikolett és jómagam. Mivel a projekt három tantárgy koncentrációjaként valósult meg, történelem, irodalom és digitális kultúra (informatika), ezért azon túl, hogy diákjaink megismerték a meglátogatott tájegységek történelmi múltját, és a régió etnikai sajátosságait, magyarságának múltját és jelenét, irodalmi vonatkozásait, nagymértékben hozzájárult a tanulók tehetséggondozásához és digitális kompetenciájának fejlesztéséhez.

A csoportmunkában elkészített anyagok az alábbi linken érhetők el:

HATÁRTALANUL-ÚTIKALAUZ: <https://n9.cl/a3zm9>

IRODALOM HATÁRTALANUL: <https://n9.cl/edxo2>

HATÁRTALANUL-MEGYÉK-PÉNZNEM-RECEPTEK: <https://n9.cl/e23t9>

A projekt részletes bemutatása

A 10.A osztály tanulói hat csoportban a történelmi vonatkozásokat gyűjtötték össze a bejárási kívánt útvonal mentén. Ebből egy interaktív honismereti térképet készítettek,

HATÁRTALANUL!

(www.tinyurl.com/SZISZKI-HATARTALANUL) valamint egy útikalauzt, amely az öt nap útvonalát, nevezetességeit tartalmazza.

A 9.D osztály tanulói hat csoportban az irodalmi vonatkozásokat gyűjtötték össze és dolgozták fel egy kiadványban, melynek „Irodalom határtalanul” címet adták.

A 9.B osztály tanulói közgazdaságtan-ügyvitel szakmai osztály lévén elkészítették a kirándulás költségvetését, információkat gyűjtöttek Románia pénzneméről, a meglátogatott megyék megyeszékhelyeiről, gazdasági ágazatairól, valamint készítettek egy receptes könyvet azokról az ételekről, amiket meg szeretnének kóstolni, ha majd ott járunk.

Mindegyik osztály a gyűjtött anyagokhoz tesztet is készített, amely a megszerzett ismeretek számonkérésére alkalmas.

A kirándulás programjának bemutatása

A Csillagösvény utazási iroda szervezésében eltöltött öt nap alatt nagyon sok helyszínt látogattunk meg és szép élményekkel töltöttünk fel. Utunk során Tóth Györgyi történelemtanárnő és a két idegenvezető érdekes magyarázata segített felfedezni a kulturális, természeti, népművészeti, építészeti és egyéb értékeket. Színvonalas szakmai munkájuknak köszönhetően széleskörű ismeretanyaggal gazdagodtak diákjaink.

1. nap: 2022. április 10. vasárnap

Aradon a „Megbékélés parkban” megnéztük Zala György alkotását, a Szabadság-szobrot és sétát tettünk a városban.

Majd meglátogattuk **Máriaradnán** a kegytemplomot, amely történelmi Magyarország egyik legfontosabb Mária-kegyhelye, a Maros völgyében fekvő Lippával szemben lévő, impozáns, barokk, kéttornyú máriaradnai kegytemplom. A ferences rendi templom a Maros mente, a Bán-ság és a szegedi nagytáj központi búcsújáró temploma, amely nemcsak a táj festői szépségével vonz számos hívőt, de a környékbeliek szerint csodák helyszíne is a régmúlt idők óta. A radnai templommal átellenben láttuk azt a házat, ahol Kossuth az utolsó éjszakáját töltötte Magyarországon.

Felsétáltunk a templom feletti **Solymos várának** romjaihoz, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt a Maros-völgyre.

Még aznap **Marosillyén** kívülről tudtuk megtekinteni Bethlen Gábor, a legnagyobb erdélyi fejedelem szülőhelyét, az egykori várkastély épen maradt lakótornyát.

Este elfoglaltuk szállásainkat **Déván és Csernakeresztúron**.

2. nap: 2022. április 11. hétfő

Óraljaboldogfalván meglátogattuk a Hátszegi-medence egyik kiemelkedő jelentőségű, XIII. századi református templomát, melynek teljes belső falfelületét teljes épségében magmaradt középkori freskók ékesítik. Óraljaboldogfalván is már csak 1-2 idős magyar maradt, akiknek a kedvéért kinyitják ezt a csodát néha, illetve miattunk válik most élővé a templom. Felmehettünk a harangtoronyba is. Elsétáltunk az átellenben lévő **Kendeffy-kastélyhoz** is, ahonnan szép kilátás tárult elénk a Retyezát hegységre.

A **feredőgyógyi vízeséshez** utaztunk. Algyógyfürdő vagy Feredőgyógy termálvizéről híres, egykoron magyarok által lakott, de napjainkra már szinte teljesen román lakosságú település. A 15 méter magas vízesést egy termál forrás táplálja, ami télen a nagy fagyok ellenére sem fagy be. Ezután a **Dédácsi Botanikus Kertbe** látogattunk, amelyet Erdély legszebb arborétumának tartanak. Ma 250 európai, ázsiai és észak-amerikai fa- és cserjefaj található meg benne. Kazinczy is járt itt, kedvenc helyén emlékkő áll.

HATÁRTALANUL!

Vajdahunyadon a „Várak királyához”, a Hunyadi-Bethlen kastélyhoz utaztunk. A Hunyadi János nevelőapja (vér szerinti apja Luxemburgi Zsigmond király volt), Vajk kenéz által épített vár 1618-ban került az iktári Bethlen család tulajdonába. Bethlen Gábor átalakíttatta és külső védművekkel erősítette meg, majd az uradalommal együtt unokaöccsének, Bethlen Istvánnak adományozta.

A **Dévát** uraló várhegyen felsétálva jártuk be **Déva várát**, ahonnan csodás kilátás nyílt a városra és környékére. Mellette a Fejedelmek házát, a hangulatos sétálóutcán pedig Barcsay Ákos szobrát is láthattuk, amelyen magyar felirat is dicséri a dévai származású fejedelmet.

3. nap: 2022. április 12. kedd

Programunkat **Gyulafehérváron** kezdtük, ahol ellátogattunk a Szent Mihály Székesegyházba. Az Erdélyi Fejedelemség hajdani fővárosában, az 1009-ben alapított püspökség központjában megtekintettük a fejedelmi palota épületét, a püspöki palotát és a csendes főhajtásra késztető, 13. században épült, egykori püspöki, ma érseki székesegyházat, melyben a Hunyadiak síremlékei, Márton Áron püspök sírja, Izabella királyné és János Zsigmond fejedelem gazdagon díszített kőszarkofágjai láthatók, altemplomában pedig az erdélyi történelem nagyjai nyugsznak. Tiszteletünk jeléül közösen elszavaltuk a himnusz első szakaszát, majd megkoszorúztuk Hunyadi János sírját. „Hol sírjaik domborulnak, unokáik leborulnak” (Petőfi Sándor)

Ezután **Nagyenyed** következett. Megtekintettük a vártemplomot kívülről, amelynek tornya eredetileg a vár őrtornya is volt és az 1200-as évek elején épült. A Bethlen Gábor fejedelem által több mint 400 éve alapított, ma az ő nevét viselő református Kollégiumba látogatva említést tettünk Apafi Mihályról, aki ide helyeztette át a kollégiumot Gyulafehérvárról, Kőrösi Csoma Sándorról, aki a kollégium jeles tanulója volt, Bethlen Gáborról, akinek uralkodása alatt Erdély fénykorát élte. Megemlékeztünk a román terror elleni védelemben elesett 30 kollégiumi diákról is. Koszorút helyeztünk el az erődtemplom falánál lévő márványtablán, melyen egy dátumot látunk római számokkal: 1849 január 8. Több mint 800 ártatlan civil halt meg, amikor román népfelkelők lerohanták a várost. A kollégium udvarán megkoszorúztuk Bethlen Gábor szobrát. Nagy kirándulást tettünk az égig érő sziklafalak közt tekergő **Tordai-hasadéokban**. Ez a vulkáni alkotás egyik legbámulatosabb remeke - egy hegláncot látunk a tetejétől a talpáig kettérepedve. A két átelleni meredek fal kiálló szikláit és mélyedései még most is egymásba illenek, a háromezer lépésnyi sziklafolyosó hajlásai, megtörései mindenütt egyenközűek maradnak, csak imitt-amott mutatnak tágabb öblöket. Felmegyünk a sziklaszirtek tetejére is Tordán megismerkedtünk a történelmi központtal. Itt áll az a templom, ahol Európában elsőként törvénybe iktatták a vallásszabadságot. Sajnos csak kívülről tudtuk megtekinteni.

Elfoglaltuk szállásunkat **Torockón**.

4.nap: 2022. április 13, szerda

Erdély egyik legszebb, legtöbbet fotózott falujában, a skanzen jellegű Torockón volt szállásunk két napig. Ez az a falu, ahol kétszer kel fel a nap és amelyet Europa Nostra díjjal is kitüntettek. Az 1231 méter magas Székelykő lábánál fekvő falu különleges építészeti jelleggel, néphagyományokkal és népi kultúrával bír.

Városnéző séta következett **Kolozsváron**, mely során érintettük a Szent Mihály templomot, Mátyás király szobrát és szülőházát, Bocskai István szülőházát, a Farkas utcai templomot. Sétáltunk Erdély fővárosában, magába szívva ősi hangulatát.

Torda környékére utaztunk. A nap legérdekesebb programjának a **Tordai sóbánya** bizonyult. Erdély legnagyobb, UNESCO Világörökség részét képező sóbányájának lenyűgöző földalatti világát tekintettük meg.

HATÁRTALANUL!

Majd felsétáltunk a Toroczky család híres várába **Torockószentgyörgyön**. Gyönyörködtünk a Székelyköre és a Torockói-hegységre nyíló pazar kilátásban.

5. nap: 2022. április 14. csütörtök

A hazautazás napjának első megállója a Körösfő volt. Itt meglátogattuk a református templomot, amit a tiszteletes úr nyitott ki nekünk és mesélt róla. Érdekes emléke a török időknek az ún. „Rákóczi szőnyeg”, amely a történészek szerint Erdélyben készített gördesz csomózású török imaszőnyeg. A néphagyomány szerint, amikor 1660. május 22-én II. Rákóczi György fejedelem a vesztes szászfenesi csata után sebesülten Várad felé menekült, Körösfőn megpihent, ahol Korpos György helybeli lakos látta el a fejedelmet. Rákóczi jóságáért egy török szőnyeggel ajándékozta meg, amelyet aztán utódai a református egyháznak adományoztak. Ezt bizonyítja a szőnyeg felirata is: „Körösfői curátor Korpos István ajándéka 1754, az Úr asztalára feleségével Bálint Katával.

Utolsó állomásunk **Nagyvárad** volt. A nagyváradi városnézés közben az egyik csoport ellátogatott az Ady Múzeumba, míg a másik csoporttal a nagyváradi római katolikus székesegyházhoz látogattunk, ahol a Böcskei László püspök úr fogadott bennünket. A székesegyház megtekintése után a püspöki palotában megnézhattuk Szent László hermáját is.

A csoport fele ellátogatott az Ady múzeumba is.

Fakultatív tevékenységek

A fakultatívan vállalt előkészítő tevékenységet a projektfeladattal valósítottuk meg.

Közös tevékenység

A vállalt közös tevékenységet a járvány miatt sajnos nem tudtuk megvalósítani.

Értékelő óra

Egy tanítási óra keretében értékeltük a kirándulást, felelevenítettük a szép emlékeket és felidéztek a tanultakat. Megbeszéltük, hogy milyen útravalót adott nekünk ez a kirándulás a jövőt illetően.

Témanap bemutatása

Június 4.-ére, a „Nemzeti összetartozás napjának” megünneplésére plakátokat készítettünk, amit iskolánk aulájában helyeztünk el. A plakátokon megosztottuk a tanulókkal a projektben létrehozott dokumentumok linkjeit, melyekben tesztfeladatokat is találtak a diákok. Ezek kitöltésére buzdítottuk őket.

A kiránduláson készített képekből elkészítettük a videót, amit néhány osztálynak élménybeszámolóval egybekötve levetítettünk.

Videó linkje: www.tinyurl.com/sziszki-2022-hatartalanul

Ezen információkat a honlapon is megosztottuk. www.sziszki.hu

Ridzi Gizella
projektvezető

